

РЕЦЕНЗИЯ

От: от проф. д-р Величка Иванова Милина,
Военна академия “Георги С. Раковски”,

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен “доктор” в професионално направление 3.7. Администрация и управление, докторска програма “Организация и управление извън сферата на материалното производство”

Автор на дисертационния труд: Огнян Денчев Костадинов

Тема на дисертационния труд:

"СТРАТЕГИИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА МОРСКИЯ ТЪРГОВСКИ ФЛОТ"

Основание за представяне на рецензията: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед №520/06 .08. 2021 на Ректора на ВСУ “Черноризец Храбър”

1. Актуалност и значимост на разработвания научен проблем

Темата на рецензирания дисертационен труд е с продължаваща и нарастваща актуалност заради постоянната тенденция на увеличаване на

ролята на индустрията на морския транспорт в световната икономика.

Качествените промени и нарастващата неопределеност в глобалната геополитическа и геоикономическа среда, цикличността и кризите във функционирането на световната икономика променят параметрите и определящите фактори на пазарите, в които оперира морския търговски флот.

Идентифицирането и управлението на икономическите и другите релевантни рискове, създаването на адекватни и ефективни управленски стратегии са сериозно предизвикателство и условие за успешно функциониране на търговския флот.

В този контекст, темата на докторска работата на Огнян Костадинов е не само безспорно актуална, но и с потенциал за висока както теоретична, така и най-вече, практическа стойност и значимост, които авторът убедително е обосновал.

2. Обща характеристика и структура на дисертационния труд

Представеният дисертационен труд е завършено, самостоятелно проведено научно изследване, което има сложен интердисциплинарен характер и представя своя автор като притежаващ висока ерудиция, дълбоки познания и практически опит по темата “управление на морски търговски флот”.

Работата е с обем от 223 страници. Текстът е обогатен и сполучливо онагледен с 21 таблици и 39 фигури (част от тях създадени от автора), които допринасят за по-убедителното възприемане на резултатите от изследването. Докторатът съдържа увод, три основни глави, списъци на литературните източници, графиките, таблиците и използваните съкращения.

Изследването е добре концептуализирано. Обектът и предметът на

цялостния анализ в дисертационния труд са коректно дефинирани. Те са пряко и непосредствено свързани с операционално и детайлно разписаната, формулирана в четири части, цел на научното търсене: 1) да се предложат стратегии за управление на морския търговски флот, включително и на прединвестиционните проучвания; (2) да бъде предложена методика и измерител на активността на фрахтовия пазар, обхващащ превозите на суровини за тежката индустрия на държавите разположени в северозападната част на Европа и вторичните морски превози на суровини, готови материали и продукция между западноевропейските пристанищата и пристанищата в средиземноморския басейн, включително българските пристанища на Черно море и р. Дунав.; (3) да се докаже и анализира взаимовръзката между променливите на фрахтовия пазар и цените във водния транспорт, включително Балтийски индекс (BDI); (4) да бъдат идентифицирани икономическите и несистематическите рискове с цел тяхното избягване.

Така, още на този етап на работата, Огнян Костадинов е предпоставил нейната практико-приложната насоченост - обстоятелство, което високо оценявам.

И в четирите си съставни части, изследователската цел е постигната чрез успешното решаване на дефинираните основни изследователски задачи.

Избраната структура на изследването от три основни глави е удачна и позволява пълноценно (в рамките на детайлно и много коректно зададените ограничения) разкриване съдържанието на темата.

Първа глава представлява теоретико - методологическата база на изследването. В тази част на изложението положително оценявам:

- убедително демонстрираната, задълбочена и разностранна

експертиза по теория на стратегическото управление;

- идентифицирането на ефективните подходи за постигане на целите на стратегически мениджмънт в среда на нарастваща неопределеност;
- допълването с актуални (за съвременната геоикономическа среда) аргументи на тезата за връзката между икономическите цикли и цикличността в корабоплаването;
- дефинирането на десет най-значими фактори на влияние върху фрахтовия пазар и структурирането им в две групи – на влияещи върху търсенето и върху предлагането на морски транспорт.

Втора глава е ключова за работата, тъй като анализира проблемите на ефективността на стратегиите за управление на морския търговски флот в контекста на тенденциите в развитието на световната икономика и на икономическите рискове в търговското корабоплаване. Тук като основни, определям следните три резултата от изследването: съпоставителната оценка на ефективността на индексите във водния транспорт; направения качествен анализ на водещите тенденции в развитието на световната икономика и морския флот, както и на ефектите от тяхното проявление; структурирането и формулирането на четири най-важни, за управлението на морския търговски флот, стратегически въпроси.

Резултатите, постигнати в трета глава имат най-голяма изследователска тежест и съдържат най - сериозен практико-приложен потенциал. В тази част на изложението, Огнян Костадинов доказва на операционно ниво експертната си компетентност по темата на изследването като формулира конкретни хипотези, решава конкретни задачи и прави изводи и практически препоръки за повишаване ефективността на оперирания търговски флот. Специално отбелязвам

предложението за коригиращ морски индекс за търсенето на воден транспорт (SDI), който да се използва паралелно с обичайния индекс на корабоплаване и да се измерва по региони, като се наблюдава трафика по определени корабоплавателни регионални маршрути. Убедително са аргументирани три конкурентни предимства на такъв индекс: за прогнозиране на европейската икономика; като коригиращ инструмент, прилаган успоредно с BDI; за предвиждания на Регионалния фрахтов пазар на Европейския съюз. Формулирани са и шест конкретни предложения за изчисляване и прилагане на SDI.

Като резултат от успешното решаване на изследователските задачи в трите островни части на изложението, работната хипотеза е потвърдена. За това безспорно са съдействали и подходящо подбраните, разнообразни и умело използвани научни методи и подходи.

3. Оценка на научните и научно-приложни приноси в дисертационния труд

Приемам самооценката на Огнян Костадинов за постигнати пет научни приноса. Като по-значими резултати в изследването, главно заради тяхната полезност и възможна практическата приложимост, оценявам:

- Допълването на знанието за стратегиите за управление на морския търговски флот в съвременната геоикономическа среда на нарастваща неопределеност.

- Усъвършенстването на схващането за механизма за определяне на цените на морските транспортни услуги като функция от търсенето и предлагането, с включени в нея и размера на първоначалните и поддържащи инвестиции в морските търговски кораби.

- Разглеждането на търсенето (потреблението) на морските превози на суровини по региони и оценката на неговото влияние върху

вторичното търсене на морски превози на готова или полуготова продукцията, в контекста на новите характеристики на глобалната икономическа среда.

- Създаването на морски индекс (SDI) на търсенето (потреблението) на морски превози на суровини към икономиките на ЕС.

- Формулираните конкретни изводи и препоръки за повишаване ефективността на стратегическото управление на търговския морски флот.

Личният принос на докторанта в получаването на резултатите в дисертационния труд е ясно и точно оценен. Приемам, че изброените по-горе научни постижения са негово дело.

4. Оценка на публикациите по дисертацията

Публикациите по темата са осем, от които три статии и пет доклада на научни конференции. Те отразяват важна част от получените в дисертационния труд резултати, което осигурява необходимата публичност на постиженията и приносите в изследването.

Впечатлява не само техния брой, но и обстоятелството, че са публикувани в периода 2015-2021 година, което доказва последователен и продължителен във времето изследователски интерес на докторанта към темата на дисертационния труд.

5. Становище относно наличието или липсата на плагиатство

В рамките на моите компетенции и достъпните ми източници не установявам плагиатство в представените по процедурата материали.

Не ми е известно в хода на процедурата да са получавани неанонимни и мотивирани писмени сигнали за плагиатство.

6. Литературна осведоменост и компетентност на докторанта

По хода на дисертационния труд, Огнян Костадинов демонстрира висока ерудиция по изследвания сложен интердисциплинарен научен

проблем. Убедително доказва познаване и разбиране на актуалното му състояние в експертната литература, както и много добра компетентност в областта на стратегическия мениджмънт, икономическото моделиране, морската икономика и логистика, управлението на корабоплаването, статистическия анализ и други.

Библиографският списък включва 181 източника, от които 53 са на български език и 128 – на английски език. Всички те реално са използвани и цитирани в текста на дисертацията, което дава възможност да се отличи авторския принос по темата.

7. Оценка за автореферата

Представеният автореферат съответства на изискванията и като цяло отразява основните тези, направените изводи и научните постижения в дисертационния труд.

8. Критични бележки и препоръки

По-съществените ми претенции/препоръки към изложеното в дисертационния труд се отнасят до:

1. По коректно, от гледна точка на изискванията, формулиране на хипотезата на изследването – твърде многословно (около страница) и включва обстоятелства и аргументи.

2. Формулировката на заглавието на трета глава – “Изследване”. Тя не отразява съдържанието ѝ. Всъщност цялата работа е научно изследване и тук заглавието трябва да бъде или формулировката на решаваната изследователска задача или частта от съставно дефинираната научна цел, която се постига в тази част от изложението.

3. Отсъствието на изводи към основните глави, както и на общи изводи, за по-убедително и категорично представяне на резултатите в отделните части и изследването като цяло.

4. Липсата на заключение на работата.

5. Схематичното и неубедителното, спрямо изложеното в дисертацията, както и непропорционално на първите две глави, представяне на трета глава (в обем от половин страница) в автореферата.

Посочените бележки не променят категорично положителната ми цялостна оценка на резултатите от дисертационното изследване.

9. Заключение

Представеният дисертационен труд отговаря на изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България и Правилника за неговото прилагане.

Като оценявам достойнствата на постигнатото, давам положителна оценка на дисертационния труд на тема “Стратегии за управление на морския флот” и изказвам съгласието си на Огнян Денчев Костадинов да бъде присъдена образователната и научна степен “доктор” в професионално направление 3.7. Администрация и управление.

август 2021г.

